

הלכות כלים פרק יג

א. כבר בארנו בכמה מקומות שאין כלי חרס מטמא אלא מאוירו, או בהסט הזב. ושאר כל הכלים שנגעה בהן הטמאה, נטמאו; ואם נכנסה טמאה לאוירן, ולא נגעה בהן הרי הן טהורין. נמצא הטמא בכלי חרס, טהור בכל הכלים; והטמא בכל הכלים, טהור בכלי חרס.

ב. ומניין שאין כלי חרס מטמא אלא מאוירו: שנאמר "וכל-כלי-חרש אשר-יפל מהם, אל-תוכו" (ויקרא יא, לג) מתוכו הוא מטמא, ואינו מטמא מאחוריו. וכשם שמטמא מאוירו, כך מטמא אכלין ומשקין מאוירו.

ג. ביצד: כלי חרס שנטמא, ונכנסו אכלין ומשקין לאוירו אף על פי שלא נגעו בו הרי אלו טמאין, שנאמר "כל אשר בתוכו יטמא" (ויקרא יא, לג). אבל שאר הכלים הטמאין אינן מטמאין אכלין ומשקין, עד שיגעו בהן.

ד. אין כלי חרס מטמא כלים מאוירו, בין כלי חרס בין שאר כלים. ביצד: כלי חרס גדול שהיו כלים בתוכו, ונכנסה טמאה באוירו הוא טמא, וכל הכלים שבתוכו טהורין.

ה. היו משקין בכלים שבתוכו נטמאו המשקין מאוירו, וחוזרין ומטמאין את הכלים; והרי זה אומר מטמאין לא טמאונים, ואתה טמאתני.

ו. כלי חרס שנגעו משקין טמאין באחוריו בלבד, נטמאו אחוריו כשאר כל הכלים. במה דברים אמורים, בשעה לו תוך; אבל אם אין לו תוך, ונגעו בו משקין טמאין הרי זה טהור: שכל שאין לו תוך בכלי חרס, אין אחוריו מטמאין במשקין.

ז. נגעו אכלין או משקין באחורי כלי חרס הטמא, הרי אלו טמאין. ואחד כלי חרס ואחד כל הכלים, בדבר זה: שכל הכלים הטמאין שנגעו אכלין או משקין בהן, בין מתוכן בין מאחוריהן נטמאו.

ח. אחד כלי חרס שנכנסה טמאה לאוירו, או שכפהו על הטמאה המנחת על הארץ ונעשה אהל עליה שהרי הטמאה בתוכו. מפי השמועה למדו שזה שנאמר "אל-תוכו" (ויקרא יא, לג), לרבות את האהלים.

ט. גמה שהיה השרץ מנח בתוכה, וכפה כלי חרס על הגמה לא נטמא: שנאמר "אשר-יפל מהם, אל-תוכו" (ויקרא יא, לג), עד שתכנס עצמה שלטמאה בתוכו. לפיכך השרץ הנמצא למטה מנחשתו שלתנור, שהיא קרקעיתו התנור טהור: שאני אומר חי נפל, ועכשו מת בתוך גמה זו.

י. וכן אם נמצאת מחט או טבעת למטה מנחשתו שלתנור אף על פי שכל הכלים הנמצאים טמאים כמו שבארנו, הרי התנור טהור: שאני אומר שם היו, עד שלא בא התנור; והתנור נכנה עליהן, ולא נפלו לתוכו. נמצאו בדשן הרי התנור טמא, שאין לו במה יתלה.

יא. נמצאו בנחשתו שלתנור, נראין אבל אינן יוצאין לאוירו אם אופה את הבצק, והוא נוגע בהן נטמא התנור, כאלו היו בתוך

אָויר; וְאִם לֹא הַתָּנוּר טָהוּר, כָּאִלּוּ הֵן לְמִטָּה מְנַחֶשֶׁתוּ. בְּאִיזָה
בָּצֵק אָמְרוּ, בְּבָצֵק הַבִּינוּנִי שְׂאִינוּ רַךְ בְּיוֹתֵר וְלֹא קָשָׁה.

יב. הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בְּעֵין שֶׁלִּתָּנוּר, בְּעֵין שֶׁלִּפְּיָהּ, בְּעֵין שֶׁלִּכְפֹּף
אִם נִמְצָא מִן הַשֶּׁפָּה הַפְּנִימִית וְלַחוּץ, טָהוּר; וְכֵן אִם נִמְצָא
בְּאִוִּיר הָעֵין, טָהוּר: שֶׁהָרִי לֹא נִכְנָס לְאִוִּיר הַתָּנוּר אוֹ הַכִּירָה
אוֹ הַכְּפֹף, אֲלֹא תַּחַת עֲבֵי דְפְנוֹתֶיהֶן הוּא תְּלוּי. וְאִפְּלוּ הָיָה שָׁם
כְּזִית מִן הַמֵּת טָהוּרִין, אֲלֹא אִם כֵּן הָיָה בְּעֲבֵי הָעֵין פּוֹתַח טֶפֶח:
שֶׁהָרִי מְבִיא אֶת הַטֵּמְאָה לְאִוִּיר הַתָּנוּר, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאר בְּעֵינֵן
טִמְאַת מֵת.

יג. נִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּמָקוֹם הַנִּחַת הָעֵצִים, מִן הַשֶּׁפָּה הַפְּנִימִית
וְלַחוּץ טָהוּר. נִמְצָא בְּמָקוֹם יְשִׁיבַת הַבֶּלֶן, בְּמָקוֹם יְשִׁיבַת הַצָּבַע,
בְּמָקוֹם יְשִׁיבַת שׂוּלְקֵי זֵיתִים הַכֹּל טָהוּר. אֵין הַתָּנוּר וְלֹא הַכִּירָה
וְלֹא שָׂאר מְקוֹמוֹת הַיְקוּד מְטֻמְאִין, אֲלֹא אִם נִמְצָאת הַטֵּמְאָה
מִן הַסְתוּמָה וּלְפָנֶיךָ.

יד. כָּלִי חָרָס שְׁשׁוּתִין בּוֹ בְּעֲלֵי בְתִים הַמִּים, שֶׁבְּאֻמְצָעוֹ כְּמוֹ
רֶשֶׁת שֶׁלִּחָרָס, וְשִׁפְתּוֹ מְלַמְעֵלָה מִן הָרֶשֶׁת כְּמוֹ מִסְרָק, וְזֶה הוּא
הַנִּקְרָא צָרְצוֹר אִם נִכְנָסָה הַטֵּמְאָה לְאִוִּיר הַמִּסְרָק לְמַעַלָּה מִן
הָרֶשֶׁת נְטֻמָּא כָּלוּ, שְׁזֶה הוּא תוֹכוֹ שֶׁלְכָלִי זֶה.

טו. כָּלִי חָרָס שֶׁהָיָה לוֹ שְׁלוֹשׁ שְׁפִיּוֹת זֹו לְפָנֶיךָ מִזֹּו, הָיְתָה
הַפְּנִימִית עוֹדֶפֶת, וְנִכְנָסָה טֵמְאָה לְאִוִּיר הַפְּנִימִית כָּל הָאֲכָלִין
וְהַמְשָׁקִין שֶׁבְּאִוִּיר שְׁבִין הַשֶּׁפָּה הַפְּנִימִית וּבֵין הָאֻמְצָעִית
וְהָאֲכָלִין וְהַמְשָׁקִין שְׁבִין הָאֻמְצָעִית וּבֵין הַחִיצוֹנָה, טָהוּרִין.
הָיְתָה הָאֻמְצָעִית עוֹדֶפֶת, וְנִטְמָא אִוִּירָהּ מִמֶּנָּה וּלְפָנֶיךָ, טֵמָא;
וּמִמֶּנָּה וְלַחוּץ, טָהוּר. הָיְתָה הַחִיצוֹנָה עוֹדֶפֶת, וְנִטְמָא אִוִּירָהּ
הַכֹּל טֵמָא. הִיוּ שְׁוֹת כָּל שֶׁנִּטְמָא אִוִּירָהּ, טֵמְאָה; וְהַשָּׂאר טָהוּר.

טז. לְפָסִין זֹו בְּתוֹךְ זֹו, וְשִׁפְתוֹתֶיהֶן שְׁוֹת, וְהַשֶּׁרֶץ בְּעֵלְיוֹנָהּ אוֹ
בְּתַחְתּוֹנָהּ זֹו שֵׁישׁ בָּהּ הַשֶּׁרֶץ, טֵמְאָה; וְשָׂאר הַלְּפָסִין, טָהוּרִין:
הֵן וְכָל הָאֲכָלִין שְׁבָהֶן. הָיָה כָּל לְפָס מִהֵן נִקְוָבָה בְּכוֹנֵס מִשְׁקָה,
וְהַשֶּׁרֶץ בְּעֵלְיוֹנָהּ כָּל הָאֲכָלִין וְהַמְשָׁקִין שְׁבָכֵל הַלְּפָסִין טֵמְאִים,
שֶׁהָרִי הַטֵּמְאָה בְּאִוִּיר כָּלָן כְּמוֹ שִׁיתְבָּאר.

יז. הָיָה הַשֶּׁרֶץ בְּתַחְתּוֹנָהּ הִיא טֵמְאָה, וְכָלָן טָהוּרוֹת: שֶׁהָרִי לֹא
נִכְנָס הַשֶּׁרֶץ לְאִוִּיר הָעֵלְיוֹנוֹת; וְאֵין שִׁפְת הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת, כְּדִי
לְטֵמָא כָּל הָאֲכָלִין וְהַמְשָׁקִין שְׁבָתוֹכָהּ.

יח. הָיָה הַשֶּׁרֶץ בְּעֵלְיוֹנָהּ, וְהָיְתָה שִׁפְת הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת הָעֵלְיוֹנָה
טֵמְאָה, שֶׁהַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ; וְכֵן הַתַּחְתּוֹנָה מְפִנִי שִׁשְׁפָּתָהּ עוֹדֶפֶת,
הָרִי הַשֶּׁרֶץ בְּאִוִּירָהּ. וְשָׂאר הַלְּפָסִין שְׁבָתוֹךְ הַתַּחְתּוֹנָה טָהוּרִין,
שְׂאִין כָּלִי חָרָס מְטֻמָּא כָּלִים שְׁבָתוֹכוֹ. וְאִם הָיָה בֵּינֵיהֶן מִשְׁקָה
טוֹפַח כָּל שֵׁישׁ בָּהּ מִשְׁקָה טוֹפַח, טֵמְאָה: שִׁמְשָׁקָה מְטֻמָּא
מִאִוִּיר הַתַּחְתּוֹנָה הָעוֹדֶפֶת, וְחוּזוֹר וּמְטֻמָּא אֶת הַלְּפָס.

יט. טְבִלָּה שֶׁלִּחָרָס שֶׁהָיוּ קְעֵרוֹת דְּבוּקִין בָּהּ בְּתַחֲלַת מַעֲשִׂיהָ,
וְהָרִי הַכֹּל כָּלִי אֶחָד, וְנִטְמָאת אַחַת מִן הַקְּעֵרוֹת לֹא נִטְמָאוּ
כָּלָן. וְאִם הָיָה לְטְבִלָּה דֶּפֶן עוֹדֶף, שֶׁנִּמְצָאוּ כָּל הַקְּעֵרוֹת בְּתוֹכוֹ,
וְנִטְמָאת אַחַת מִהֵן נִטְמָאוּ כָּלָן. וְכֵן הָדִין בְּבֵית הַתְּבָלִין שֶׁלִּחָרָס,
וְקִלְמָרִין הַמְתַּאֲיָמוֹת.

כ. כִּיּוּצָא בּוֹ, בֵּית הַתְּבָלִין שֶׁלְעֵץ שֶׁנִּטְמָא אֶחָד מִבְּתָיו בְּמִשְׁקִין
לֹא נִטְמָאוּ שָׂאר הַבְּתִים. וְאִם יֵשׁ לוֹ דֶּפֶן עוֹדֶף, שֶׁנִּמְצָאוּ כָּל

הַפְתִּים בְּתוֹכוֹ, וְנִטְמָא אֶחָד מִבְּתֵּיו בְּמִשְׁקִין נִטְמָאוּ כָּלָן : שֶׁחֶכֶל
כָּכֵלִי אֶחָד ; וְכֵלִי שֶׁנִּטְמָא תוֹכוֹ בְּמִשְׁקִין, נִטְמָא כָּלוּ.

בא. הָיוּ בְּתֵּיו קְבוּעִין בְּמִסְמֵר, הָרִי אֵלּוּ חֲבוּר זֶה לָזֶה לְטַמְּאָה
וְלִהְיוֹתָהּ. הָיוּ תְּקוּעִין בְּלֶבֶד הָרִי אֵלּוּ חֲבוּר לְטַמְּאָה, וְאֵינָן חֲבוּר
לִהְיוֹתָהּ. וְאִם הָיוּ בְּתֵּיו נִטְלִין וְנִתְּנִין אֵינָן חֲבוּר, לֹא לְטַמְּאָה וְלֹא
לִהְיוֹתָהּ.